

Stortingets utredningsseksjon

Til: (...)

Dato: 15.05.2024

Utredet: (...)

Oppdragsnr: 2024150

Endringer i formuesskatten fra 2000 til 2024

Vi ønsker en kronologisk oversikt over hvordan formuesskatten er endret siden år 2000 og frem til 2024. Vi ønsker særlig oversikt over utviklingen i skattesatser, verdsettelsesrabatter, skattebegrensningsregler, og endringer i hvordan ulike formuesobjekter verdsettes. Kort sagt de endringene som påvirker hvor stort skattetrykket blir. Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 har i svar på spørsmål 262 den 17.10.2023, utarbeidet en tabell over inntektene fra formuesskatt som andel av fastlands-økonomien ved trend. Denne oversikten kan tas med.

INNHold

Endringer i formuesskatten fra 2000 til 2024	1
1 Tilnærming til og avgrensning av oppdraget	2
2 Budsjettåret 2000.....	3
3 Budsjettåret 2001.....	4
4 Budsjettåret 2002.....	4
5 Budsjettåret 2003.....	4
6 Budsjettåret 2004.....	4
7 Budsjettåret 2005.....	5
8 Budsjettåret 2006.....	5
9 Budsjettåret 2007.....	6
10 Budsjettåret 2008.....	6
11 Budsjettåret 2009.....	7
12 Budsjettåret 2010.....	7
13 Budsjettåret 2011.....	8
14 Budsjettåret 2012.....	8
15 Budsjettåret 2013.....	9
16 Budsjettåret 2014.....	9
17 Budsjettåret 2015.....	10
18 Budsjettåret 2016.....	10



19	Budsjettåret 2017.....	10
20	Budsjettåret 2018.....	11
21	Budsjettåret 2019.....	11
22	Budsjettåret 2020.....	12
23	Budsjettåret 2021.....	12
24	Budsjettåret 2022.....	13
25	Budsjettåret 2023.....	13
26	Budsjettåret 2024.....	14

1 Tilnærming til og avgrensning av oppdraget

Det er i oppdraget spurt om endringer i «skattesatser, verdsettelsesrabatter, skattebegrensningsregler, og endringer i hvordan ulike formuesobjekter verdsettes» siden 2000. Slike endringer i forhold til foregående budsjettår er i notatet nedenfor markert med fet skrift under de aktuelle budsjettårene. Det er i gjennomgangen av de enkelte budsjettårene også tatt med opplysninger om anslått påløpt proveny knyttet til endringene, i den grad disse er beskrevet av de aktuelle kildene, jf. omtale nedenfor om kildene. Med påløpt proveny siktes det her til den endringen i formuesskatt som før eller siden må betales av de formuesskattepliktige som følge av endringer i reglene knyttet til formuesskatt.

For endringene fra og med budsjettåret 2001 til og med budsjettåret 2013, bygger opplysningene i dette notatet på en oversikt utarbeidet av Finansdepartementet høsten 2012. Denne oversikten ble laget som [svar på budsjettspørsmål 60 fra 8. oktober 2012 fra Høyres finansfraksjon](#) om historiske endringer i reglene for formuesskatt. Finansdepartementet gjør oppmerksom på at provenyeffektene for hvert enkelt budsjettår bygger på en sammenligning med pris- og lønnsjusterte regler for formuesskatt fra det foregående året. Detaljeringsgraden varierer noe fra år til år i oversikten. Isolerte provenyvirksomheter av nominelt videreførte bunnfradrag er ikke oppgitt i oversikten. Dette fordi disse ikke var skilt ut i de aktuelle budsjettene. I den aktuelle perioden har det også vært innført et nytt system for verdsetting av bl.a. boliger. For en nærmere beskrivelse av disse omleggingene, vises det til Finansdepartementets svar fra høsten 2012. Under omtalen nedenfor vil svaret fra Finansdepartementet på budsjettspørsmål 60 av 8. oktober fra Høyres finansfraksjon, bli omtalt som Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012.

For årene etter 2013 bygger opplysningene i denne besvarelsen hovedsakelig på regjeringenes årlige skatte- og avgiftsproposisjoner, finanskomiteens skatte- og avgiftsinnstillinger og budsjettavtaler/budsjettforlik mellom regjeringspartiene og opposisjonen. Regjeringen presenterer hver høst en tabell i (nåværende) Prop. 1 LS som viser provenyendringer knyttet til foreslåtte endringer i skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret. Disse provenyendringene er regnet i forhold til det såkalte referansesystemet. Referansesystemet innebærer at provenyendringene for det påfølgende budsjettåret beregnes på grunnlag av skattereglene for

året før, hensyntatt anslått prisvekst, lønnsvekst og vekst i formue. For en kortfattet beskrivelse av referansesystemet, vises det til f.eks. avsnitt 2.8.1 i [Prop. 1 LS \(2023-2024\)](#).

Det er nedenfor ikke tatt med endringer i såkalte sikkerhetsventiler i formuesskatten, med mindre dette er særskilt omtalt i Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012, eller i tabellene i de årlige Prop. 1 LS med oppsummering av provenyeffektene av ulike skatteendringer. Et eksempel på en gjeldende sikkerhetsventil, er at en skattyter med en næringseiendom kan kreve at skattemessig verdi av næringseiendommen, settes ned til 80 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.

Det er i besvarelsen nedenfor ikke noen referanse til opplysningene i [det svaret fra Finansdepartementet høsten 2023](#) som det er vist til i oppdragsteksten. Dette har bl.a. sammenheng med at endringer i faktisk innbetalt formuesskatt i forhold til foregående år gjerne vil være mer påvirket av endringer i brutto verdi på skattepliktige formuesobjekter og (fradragsberettiget) gjeld for formuesskattepliktige i det aktuelle budsjettåret, enn av provenyeffekter knyttet til eventuelle endringer i formuesskatteopplegget samme budsjettår. I tillegg kommer at påløpt proveny i et budsjettår vil avvike fra bokført proveny samme år. Med bokført proveny av en endring siktes det her til faktisk innbetalt proveny i et bestemt budsjettår som følge av endringer i regelverket for formuesskatt.

2 Budsjettåret 2000

Regjeringspartiene Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre og opposisjonspartiet Arbeiderpartiet vedtok høsten 1999 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (1999-2000) og Innst. O nr. 12 (1999-2000).

Det framgår av [St.meld. nr. 1 \(2000-2001\)](#) at det i 2000 i praksis var en verdsettingsrabatt knyttet til boliger på om lag 75 prosent av omsetningsverdien. Videre var det en eksplisitt vedtatt verdsettingsrabatt på 35 prosent for [ikke-børsnoterte aksjer](#) og [aksjer notert på SMB-listen på Oslo børs](#).

Bunnfradraget i formuesskatten for fysiske personer var i 2000 på 120 000 kroner i [skatteklasser 1 og 2](#) og 150 000 kroner i [skatteklasser 3 og 4](#). Laveste sats i formuesskatten var på 0,9 prosent, mens satsen var på 1,1 prosent for formue over 540 000 kroner i skatteklasser 1 og 2 og 580 000 kroner i skatteklasser 3 og 4. Skatteklasser 1 og 2 omfattet i 2000 enslige personer og ektefeller som ble skattlagt hver for seg, mens (senere avviklede) skatteklasser 3 og 4 i 2000 omfattet ektefeller som ble skattlagt under ett, visse samboere og personer i partnerskap.

I 2000 hadde man det som ble omtalt som 80-prosenteregelen for formuesskatt. 80-prosentregelen innebar at dersom formuesskatt og skatt på [alminnelig inntekt](#) oversteg 80 prosent av skattyters alminnelige inntekt, skulle formuesskatten nedsettes. Skattytere måtte likevel betale 0,6 prosent skatt av (skattepliktig) nettoformue som oversteg 1 million kroner.

I 2000 var formuestillegget i (daværende) skattebegrensningsregel for pensjonister mv. på 2 prosent for formue som oversteg 200 000 kroner.

3 Budsjettåret 2001

Regjeringspartiet Arbeiderpartiet og opposisjonspartiene Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre vedtok høsten 2000 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2000-2001) og Innst. O. nr. 23 (2000-2001).

Det framgår av Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 at **ligningsverdiene på fast eiendom (eksklusiv skog) ble økt med 10 prosent**. Denne endringen innebar at provenyet fra formuesskatten i 2001 ble anslått å øke med 780 millioner kroner påløpt.

4 Budsjettåret 2002

Regjeringspartiene Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og opposisjonspartiet Fremskrittspartiet vedtok¹ høsten 2001 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2001-2002) og Ot.prp. nr. 3 (2001-2002).

Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 inneholder ikke noen endringer i formuesskatten for 2002.

5 Budsjettåret 2003

Regjeringspartiene Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og opposisjonspartiet Fremskrittspartiet vedtok høsten 2002 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2002-2003) og Innst. O nr. 27(2002-2003).

Det var to lettelser i formuesskatten i 2003. **Ligningsverdiene for boliger og fritidsbolig ble satt ned med 5 prosent**. Ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012, innebar dette en reduksjon i provenyet fra formuesskatt med 270 millioner kroner. Videre ble **aksjerabatten på 35 prosent utvidet til å gjelde også for grunnfondsbevis**. Denne endringen ble anslått å innebære lettelser i formuesskatten med 25 millioner kroner påløpt.

De samlede endringene i formuesskatten ble anslått å medføre redusert proveny fra formuesskatt i 2003 på 295 millioner kroner påløpt.

6 Budsjettåret 2004

Regjeringspartiene Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre og opposisjonspartiet Arbeiderpartiet vedtok høsten 2003 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004) og Innst. O. nr. 20 (2003-2004).

Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 inneholder ikke noen endringer i formuesskatten for 2004.

7 Budsjettåret 2005

Regjeringspartiene Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og opposisjonspartiet Fremskrittspartiet vedtok høsten 2004 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2004-2005) og Innst. O nr. 10 (2004-2005).

Det var to lettelser i formuesskatten i 2005. **Verdsettingsrabatten for aksjer mv. ble utvidet til også å gjelde børsnoterte aksjer og verdipapirfond.** Dette ble i Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 anslått å medføre reduksjoner i provenyet på 350 millioner påløpt. Videre ble **bunnfradraget for trinn 1 i formuesskatten økt til 151 000 kroner.** Dette ble anslått til å medføre redusert proveny med 205 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012.

Endringene i formuesskatten i 2005 ble anslått til å medføre 555 millioner kroner i redusert påløpt proveny, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012.

8 Budsjettåret 2006

Regjeringspartiene Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vedtok høsten 2005 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2005-2006) og Ot. pr. nr. 1 (2005-2006).

Det var to skjerpelser av formuesskatten i 2006. **Ligningsverdiene på bolig, fritidseiendom og annen fast eiendom (utenom skog og kraftverk) ble økt med 25 prosent. Videre ble verdsettelsesrabatten for aksjer mv. redusert til 20 prosent.** De isolerte effektene av disse skjerpelsene framgår ikke av Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012.

Det var også lettelser i formuesskatten i 2006. **Bunnfradraget i formuesskatten ble økt til 200 000 kroner for enslige og til 400 000 kroner for ektepar.** De isolerte effektene av disse lettelsene framgår ikke Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012.

De samlede endringene i formuesskatten høsten 2005 innebar økt proveny fra formuesskatten i 2006 med 260 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012.

Formuesskatten for 2006 ble også ytterligere skjerpet i forbindelse med behandlingen av skatteopplegget for 2007, jf. omtale under avsnittet nedenfor om budsjettåret 2007. **Takseringsreglene for skogeiendom ble endret fra 2006.** Dette ble anslått å øke proveny fra formuesskatt med 10 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012. Videre ble **Verdsettingsrabatten knyttet til andeler i andre verdipapirfond enn aksjefond fjernet helt fra 2006.** Dette er i Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 oppgitt til å medføre anslått økt proveny med 90 millioner kroner påløpt.

De samlede endringene ovenfor medførte økt anslått påløpt proveny fra formuesskatt på 360¹ millioner kroner.

¹ 260 + 10 + 90 = 360.

9 Budsjettåret 2007

Regjeringspartiene Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vedtok høsten 2006 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2006-2007) og Innst. O. nr. 10 (2006-2007).

Høsten 2006 ble det vedtatt to skjerpelser i formuesskatten for 2007. **Ligningsverdien for bolig, fritidseiendom og annen fast eiendom (utenom skog og kraftverk) ble økt med 10 prosent.** Dette ble anslått til å øke provenyet med 340 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012. Videre ble **verdsettelsesrabatten for aksjer mv. ble satt ned til 15 prosent.** Denne endringen ble anslått å innebære økt proveny med 280 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012. Det vises også til omtale for budsjettåret 2006 ovenfor om skjerpelser som ble vedtatt i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2007, men med virkning fra og med 2006.

Det var også lettelser i formuesskatten i 2007. **Bunnfradraget i formuesskatten ble økt til 220 000 kroner for enslige og 440 000 kroner for ektepar.** Ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 ble denne endringen anslått å redusere provenyet med 110 millioner kroner påløpt. For å kompensere pensjonister med lav inntekt for eventuell økt formuesskatt som følge av skjerpelsene vedtatt i 2007, ble **formuestillegget i skattebegrensningsregelen for pensjonister mv. redusert til 1,5 prosent.** Denne endringen ble anslått til å medføre redusert proveny med 110 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012..

De samlede endringene innebar at provenyet for 2007 ble anslått å øke med 400 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012.

10 Budsjettåret 2008

Regjeringspartiene Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vedtok høsten 2007 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2007-2008) og Innst. O. nr. 1 (2007-2008).

Det var flere skjerpelser av formuesskatten i 2008. **Ligningsverdiene av bolig, fritidseiendom og annen fast eiendom utenom landbrukseiendom og kraftverk, ble økt med 10 prosent.** Ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 ble denne endringen anslått til å øke provenyet med 330 millioner kroner påløpt. Videre ble **Verdsettelsesrabatten for aksjer mv. avviklet.** Avviklingen ble anslått til å medføre økt proveny med 700 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012. Det ble også vedtatt innstramminger av den såkalte 80-prosentregelen. Innstrammingen bestod av at **satsen for hvor mye formuesskatt som uansett måtte betales ble økt fra 0,6 prosent til 0,8 prosent av (skattepliktig) nettoformue over 1 million kroner.** Ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 ble dette anslått til å øke provenyet fra formuesskatten med 40 millioner kroner påløpt.

Det var én lettelse i formuesskatten i 2008. **Bunnfradraget i formuesskatten ble økt til 350 000 kroner for enslige og 700 000 kroner for ektepar.** Ifølge Finansdepartementets oversikt fra

høsten 2012 ble denne endringen anslått til å redusere provenyet med 1 025 millioner kroner påløpt.

De samlede endringene ovenfor innebar at anslått proveny ble anslått til å øke med 40 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012. Det er i denne totalsummen også tatt hensyn til at samspillsvirkninger av de ulike endringene i formuesskatten førte til en anslått reduksjon i påløpt proveny på 35 millioner kroner.

11 Budsjettåret 2009

Regjeringspartiene Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vedtok høsten 2008 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2008-2009) og Innst. O nr. 1 (2008-2009).

Det var flere skjerpelser av formuesskatten i 2009. **Ligningsverdien av bolig og fritidseiendom ble økt med 10 prosent.** Dette medførte at provenyet ble anslått til å øke med 290 millioner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012. **Ligningsverdiene av næringseiendom ble økt ved bl.a. å innføre en ny metode for å verdsette næringseiendom som leies ut.** Ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 medførte denne endringen at provenyet fra formuesskatten ble anslått til å øke med 1 000 millioner kroner påløpt. Videre ble den såkalte **80-prosentregelen avviklet i 2009.** Denne avviklingen førte til at provenyet fra formuesskatten ble anslått til å øke med 470 millioner kroner påløpt.

Det var også én lettelse i formuesskatten i 2009. **Bunnfradraget i formuesskatten ble økt til 470 000 kroner for enslige og til 940 000 kroner for ektepar.** Disse endringene ble anslått å redusere provenyet i 2009 med 620 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012.

De samlede virkningene av ovennevnte endringer i formuesskatten innebar at det ble anslått økt proveny fra formuesskatt på 1 200 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012. Denne summen inkluderer også samspillvirkninger og avrundinger som medførte at påløpt proveny ble anslått til å øke med 60 millioner kroner.

12 Budsjettåret 2010

Regjeringspartiene Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vedtok høsten 2009 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Innst. 3 S (2009-2010) og Innst. 4 L (2009-2010).

I 2010 ble det gjennomført flere endringer som førte til at formuesskatten ble skjerpet. Det ble innført et nytt system for formuesverdsetting av bolig fra 2010. **Primærbolig fikk en verdsettingsrabatt på 75 prosent av omsetningsverdi** under det nye systemet. Primærbolig er den boligen som den skattepliktige bruker som egen bolig. Ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 førte det nye systemet til at formuesskatteprovenyet fra primærboliger økte med 910 millioner kroner påløpt. **Sekundærbolig fikk en verdsettingsrabatt på 60 prosent av omsetningsverdi** under det nye systemet. Sekundærbolig er boligeiendom som ikke kan

karakteriseres som primærbolig eller fritidseiendom. Omleggingen knyttet til sekundærboliger ble anslått til å medføre økt proveny med 360 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012. Videre ble **ligningsverdien for fritidsboliger satt opp med 10 prosent**. Ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 førte det til at anslått proveny ble økt med 40 millioner kroner påløpt.

Det ble også innført et **nytt system for å verdsette ikke-utleid næringseiendom**. Ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 medførte ikke denne endringen noe økt, eller redusert anslått påløpt proveny.

Det var én lettelse i formuesskatten i 2010. **Bunnfradraget i formuesskatten ble økt til 700 000 kroner for enslige og til 1 400 000 kroner for ektepar**. Ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 ble det anslått at dette medførte et redusert proveny med 1 510 millioner kroner påløpt.

Samlet innebar endringene ovenfor at det samlede provenyet fra formuesskatt i 2010 ble anslått redusert med 450 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012. I denne summen inngår samspillseffekter og avrundinger som medførte redusert proveny med 250 millioner kroner påløpt.

13 Budsjettåret 2011

Det var regjeringspartiene Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti som høsten 2010 vedtok skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Innst. 3 S (2010-2011) og Innst. 4 L (2010-2011).

Det ble høsten 2010 ikke vedtatt endringer i formuesskatten for 2011, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012.

Høsten 2011 ble det imidlertid vedtatt endringer knyttet til eiendomsskatt for kraftanlegg som også førte til at provenyet fra formuesskatt ble redusert med 15 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012.

14 Budsjettåret 2012

Regjeringspartiene Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vedtok høsten 2011 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Innst. 3 S (2011-2012) og Innst. 4 L (2011-2012).

Det var én skjerpelse av formuesskatten i 2012. **Ligningsverdiene av fast eiendom i utlandet og fritidseiendom ble økt med 10 prosent**. Ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 ble denne endringen anslått til å øke provenyet med 52 millioner kroner påløpt.

Det var også en lettelse i formuesskatten for 2012. **Bunnfradraget i formuesskatten ble økt til 750 000 kroner for enslige og til 1 500 000 for ektepar**. Ifølge Finansdepartementets oversikt fra

høsten 2012 medførte dette et redusert proveny fra formuesskatt med 48 millioner kroner påløpt.

De to endringene innebar dermed at anslått økning i provenyet ble på 4 millioner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012.

15 Budsjettåret 2013

Regjeringspartiene Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vedtok høsten 2012 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Innst. 3 S (2012-2013) og Innst. 4 L (2012-2013).

Formuesskatten ble i 2013 skjerpet ved at **verdsettingsrabatten for sekundærboliger og næringseiendommer ble redusert til 50 prosent**. Dette innebar at anslått proveny økte med 250 millioner kroner påløpt knyttet til sekundærboliger og med 300 millioner kroner påløpt knyttet til næringseiendom, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012.

Det var lettelser i formuesskatten ved at **bunnfradraget i formuesskatten ble økt til 870 000 kroner for enslige og 1 740 000 kroner for ektepar**. Dette medførte et anslått redusert proveny med 560 millioner kroner påløpt, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012.

Ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012 innebar de samlede endringene ovenfor at anslått proveny ble redusert med 20 millioner kroner påløpt. Det er her tatt hensyn til at samspillsvirkninger og avrundinger reduserte anslått proveny med 10 millioner kroner, ifølge Finansdepartementets oversikt fra høsten 2012.

16 Budsjettåret 2014

Regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet og opposisjonspartiene Kristelig Folkeparti og Venstre vedtok høsten 2013 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Innst. 3 S (2013-2014) og Innst. 4 L (2013-2014).

Det var to lettelser i formuesskatten i 2014. **Formuesskattesatsen ble redusert til 1 prosent**. Videre ble **bunnfradraget i formuesskatten økt til 1 000 000 kroner for enslige og til 2 000 000 kroner for ektepar**.

Det var også skjerpelser av formuesskatten i 2014. **Ligningsverdiene for fritidsboliger ble økt med 10 prosent**. Videre ble **verdsettingsrabattene for sekundærboliger og næringseiendom redusert til 40 prosent**.

Samlede endringer i formuesskatten i 2014 ble under tabell 1.2 i [Prop. 1 LS \(2013-2014\)](#) anslått til å medføre redusert proveny fra formuesskatt med 1 595 millioner kroner påløpt. Det er i tabell 1.2 ikke angitt de isolerte effektene av de ulike endringene ovenfor.

17 Budsjettåret 2015

Regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet og opposisjonspartiene Kristelig Folkeparti og Venstre vedtok høsten 2015 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Innst. 3 S (2014-2015) og Innst. 4 L (2014-2015).

Det var to lettelser i formuesskatten i 2015. For det første ble **formuesskattesatsen redusert til 0,85 prosent**. For det andre ble **bunnfradraget i formuesskatten økt til 1 200 000 kroner for enslige og 2 400 000 kroner for ektepar**.

Formuesskatten ble også skjerpet i 2015. **Verdsettingsrabattene for næringseiendom og sekundærboliger ble redusert til 30 prosent**.

Tabell 1.1 i [Prop. 1 LS \(2014-2015\)](#) viser at regjeringens forslag til formuesskatteopplegg i 2015 ble anslått å medføre reduksjoner i formuesskatt med 4 130 millioner kroner påløpt. Ifølge [budsjettavtalen mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre for 2015](#) slik denne er lagt ut på nettsidene til Venstre, innebar budsjettavtalen at provenyet fra formuesskatt økte med 1 410 millioner kroner påløpt sammenlignet med regjeringens forslag. Dersom disse opplysningene sammenholdes, innebærer det at anslått proveny fra formuesskatt i 2015 ble redusert med 2 720² millioner kroner påløpt.

18 Budsjettåret 2016

Regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet og opposisjonspartiene Kristelig Folkeparti og Venstre vedtok høsten 2015 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Innst. 3 S (2015-2016) og Innst. 4 L (2015-2016).

Det var skjerper av formuesskatten i 2016. **Verdsettingsrabattene for sekundærboliger og næringseiendommer ble redusert til 20 prosent**.

Det var også lettelser i formuesskatten i 2016. **Bunnfradraget i formuesskatten ble økt til 1 400 000 kroner for enslige og til 2 800 000 for ektepar**.

Ifølge tabell 3.2 i [Prop. 1 S Tillegg 1 \(2015-2016\)](#) medførte de to endringene ovenfor at anslått proveny fra formuesskatten ble redusert med 390 millioner kroner påløpt. Tabellen inneholder ikke provenyanslag for de ulike endringene.

19 Budsjettåret 2017

Regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet og opposisjonspartiene Kristelig Folkeparti og Venstre vedtok høsten 2016 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Innst. 3 S (2016-2017) og Innst. 4 L (2016-2017).

Formuesskatten ble i 2017 skjerpet ved at **verdsettingsrabatten for sekundærboliger og tilordnet gjeld ble redusert fra 20 prosent til 10 prosent**. Når det gjelder ordningen med tilordnet gjeld,

² 4 130 – 1 410 = 2 720

vises det til omtale nedenfor knyttet til verdsettelsesrabatten for aksjer og andre driftsmidler og tilordnet gjeld.

I 2017 ble det innført en ordning med utsatt betaling av formuesskatt for eiere av virksomheter med underskudd. Denne ordningen hadde ifølge tabell 1.4 i [Prop. 1 LS \(2016-2017\)](#), ikke påløpt provenyvirkning. For en nærmere beskrivelse av ordningen vises det til omtale i [Prop. 2 L \(2016-2017\)](#), jf. [Innst. 36 L \(2016-2017\)](#).

Det ble i 2017 vedtatt to lettelser i formuesskatten med provenyvirkning. En **10 prosent verdsettelsesrabatt ble innført for aksjer og andre driftsmidler og tilordnet gjeld**. Reglene om tilordnet gjeld innebærer at når skattyter eier eiendeler som omfattes av verdsettelsesrabatten, skal også skattyters fradrag for gjeld reduseres forholdsmessig med samme sats. Dette ble innført for å motvirke at verdsettingsrabattene ble brukt til å skape netto gjeldsfradrag. Bakgrunnen for, og implikasjonene av regler om tilordnet gjeld knyttet til verdsettelsesrabatter, framgår bl.a. av avsnitt 4.1.3 Vurderinger og forslag på side 71 til 73 i Prop. 1 LS (2016-2017). Videre ble **bunnfradraget i formuesskatten økt til 1 480 000 kroner for enslige og til 2 960 000 kroner for ektepar**.

Ifølge tabell 1.4 i Prop. 1 LS (2016-2017) innebar regjeringens samlede forslag til endringer i formuesskatt at anslått proveny i 2017 ble redusert med 500 millioner kroner påløpt. Ikke alle regjeringens forslag ble vedtatt. Ifølge [budsjettavtalen mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti](#) slik denne framgår av Venstres nettsider, økte anslått proveny fra formuesskatt med 220 millioner kroner påløpt, sammenlignet med regjeringens forslag. Dersom disse opplysningene sees i sammenheng innebærer det at endringene i formuesskatten ble anslått til å innebære redusert proveny fra formuesskatt med 280³ millioner kroner påløpt.

20 Budsjettåret 2018

Regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet og opposisjonspartiene Kristelig Folkeparti og Venstre vedtok høsten 2017 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Innst. 3 S (2017-2018) og Innst. 4 L (2017-2018).

Det var én lettelse av formuesskatten i 2018. **Rabatten ved verdsettelse av aksjer og driftsmidler (inkludert næringseiendom) og tilordnet gjeld ble økt til 20 prosent**. Formuesskatten ble også skjerpet ved at bunnfradraget ble videreført nominelt. Ifølge tabell 1.1 i [Prop. 1 LS \(2017-2018\)](#) innebar formueskatteopplegget for 2018 en reduksjon i provenyet fra formuesskatt på 765 millioner kroner påløpt.

21 Budsjettåret 2019

Regjeringspartiene Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre og opposisjonspartiet Kristelig Folkeparti, vedtok høsten 2018 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Innst. 3 S (2018-2019) og Innst. 4 L (2018-2019).

³ 500 – 220 = 280.

Det var to lettelser i formuesskatten for 2019. **Verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler (inkludert næringsseiendom) og tilordnet gjeld ble økt til 25 prosent.** Videre ble **bunnfradraget i formuesskatten økt til 1 500 000 kroner for enslige og til 3 000 000 kroner for ektepar.** Ifølge tabell 1.1 i [Prop. 1 LS \(2018-2019\)](#), ble disse endringene samlet anslått å medføre redusert proveny i 2019 fra formuesskatt med 690 millioner kroner påløpt.

22 Budsjettåret 2020

Regjeringspartiene Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre vedtok høsten 2019 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Innst. 3 S (2019-2020) og Innst. 4 L (2019-2020).

Det var skjerpelser av formuesskatten i 2019. **Muligheten for uønskede tilpasninger ved nystiftelser av selskaper ble fjernet.** For en nærmere omtale av denne tilstrammingen vises det til avsnitt 5.1 på side 73 og 75 i [Prop. 1 LS \(2019-2020\)](#). Denne endringen ble ifølge tabell 1.1 Prop. 1 LS (2019-2020), anslått å medføre økt proveny fra formuesskatt med 140 millioner kroner påløpt. Videre ble **en utilsiktet kjederabatt ved bruk av sikkerhetsventil for næringsseiendom fjernet.** For en nærmere omtale av denne innstrammingen vises det til avsnitt 5.2 på side 88 og 89 i Prop. 1 LS (2019-2020). Denne endringen ble ifølge tabell 1.1 i Prop. 1 LS (2019-2020), anslått til å medføre økt proveny fra formuesskatt med 40 millioner kroner påløpt.

I forbindelse med Stortingets behandling av [Prop. 126 L \(2019-2020\)](#) våren 2020 ble det også vedtatt en lettelse i formuesskatten, jf. [Innst. 362 L \(2019-2020\)](#). **Verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler (inkludert næringsseiendom) og tilordnet gjeld ble økt til 35 prosent.** I Prop. 126 L (2019-2020) ble dette anslått å medføre redusert proveny fra formuesskatt med om lag 1 320 millioner kroner påløpt.

De samlede endringene vedtatt høsten 2019 og våren 2020 ble altså anslått å redusere formuesskatten i 2020 med 1 140⁴ millioner kroner påløpt.

23 Budsjettåret 2021

Regjeringspartiene Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti og opposisjonspartiet Fremskrittspartiet, vedtok høsten 2020 skatteopplegget for det påfølgende budsjettåret, jf. Innst. 3 S (2020-2021) og Innst. 4 L (2020-2021).

Det var to lettelser i formuesskatten i 2021. **Verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler og tilordnet gjeld ble økt til 45 prosent.** Ifølge tabell 1.1 i [Prop. 1 LS \(2020-2021\)](#) ble denne endringen anslått til å medføre redusert proveny med 1 370 millioner kroner påløpt. Videre ble **verdsettelsen av bolig og næringsseiendom redusert gjennom en forenkling av den såkalte sikkerhetsventilen.** Denne omleggingen er nærmere omtalt under avsnitt 4.2 på side 87 til 89 i Prop. 1 LS (2020-2021). Ifølge tabell 1.1 i Prop. 1 LS (2020-2021), medførte omleggingen at anslått proveny fra formuesskatt ble redusert med 300 millioner kroner påløpt. Samlet sett

⁴ 1 320 – 40 – 140 = 1 140.

innebar de to lettelsene at anslått proveny fra formuesskatt ble redusert med 1 670 millioner kroner påløpt.

24 Budsjettåret 2022

Regjeringspartiene Arbeiderpartiet og Senterpartiet og opposisjonspartiet Sosialistisk Venstreparti vedtok høsten 2021 skatteopplegget for det påfølgende året, jf. Innst. 3 S (2021-2022) og Innst. 4 L (2021-2022).

Regjeringen foreslo flere skjerpelser i formuesskatten i [Prop. 1 LS Tillegg 1 \(2021-2022\)](#). Gjennom budsjettavtalen for 2022⁵ mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble det enighet om ytterligere skjerpelser i formuesskatten. **Verdsettelsesrabattene for aksjer (inkludert næringseiendom) og tilordnet gjeld ble redusert til 25 prosent.** Det ble innført en ordning der **verdsettelsesrabatten for primærbolig med høy verdsettelse⁶ ble redusert til 50 prosent.** Den reduserte rabatten gjaldt den delen av boligverdien som oversteg terskelverdien. Verdsettelsesrabatten for sekundærbolig og tilordnet gjeld ble redusert til 5 prosent. Formuesverdiene av fritidsboliger ble økt med 25 prosent. Det ble gjort innstramminger i formuesverdsettelsen av oppdrettstillatelser. Trinn 1 i formuesskatten ble økt til 0,95 prosent. Det ble innført et nytt trinn 2 i formuesskatten med en sats på 0,4 prosent. Innslagspunktet for trinn 2 ble satt til 20 millioner kroner.

Det ble for 2022 også vedtatt lettelser i formuesskatten. **Bunnfradraget i formuesskatten ble økt til 1 700 000 kroner for enslige og til 3 400 000 kroner for ektepar.**

Dersom samlet proveny fra alle foreslåtte endringer i formuesskatten i Prop. 1 LS Tillegg nr. 1 (2021-2022) og budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti sees i sammenheng, gir det et samlet anslått økt proveny fra formuesskatt på 6 735⁷ millioner kroner påløpt.

25 Budsjettåret 2023

Regjeringspartiene Arbeiderpartiet og Senterpartiet og opposisjonspartiet Sosialistisk Venstreparti vedtok høsten 2022 skatteopplegget for det påfølgende året, jf. Innst. 3 S (2022-2023) og Innst. 4 L (2022-2023).

Det var flere skjerpelser av formuesskatten i 2023. **Verdsettelsesrabatten for aksjer (inkludert næringseiendom) og tilordnet gjeld ble redusert til 20 prosent.** Ifølge tabell 1.1 i Prop. 1 LS (2022-2023) ble dette anslått til å øke provenyet fra formuesskatt med 1 175 millioner kroner påløpt. Videre ble **verdsettelsesrabatten for sekundærboliger og tilordnet gjeld avviklet.** I budsjettforliket for 2023 mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er dette anslått til å medføre økt proveny med 265 millioner kroner i forhold til regjeringens forslag, jf. vedlegg 1 i [Innst. 5 S \(2022-2023\)](#). **Verdsettelsesrabatten for primærboliger med høy**

⁵ Se f.eks. vedlegg 1 i [Innst. 5 S \(2021-2022\)](#).

⁶ 10 millioner kroner.

⁷ 4 040 + 1 025 + 1 950 – 280 = 6 735

verdsettelse⁸ ble redusert til 50 prosent. I budsjettforliket for 2023 mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er dette anslått til å medføre økt proveny med 385 millioner kroner i forhold til regjeringens forslag, jf. vedlegg 1 i Innst. 5 S (2022-2023). Bunnfradraget i formuesskatten ble nominelt videreført fra 2022 til 2023. I Prop. 1 LS (2022-2023) ble dette sammen med samspillseffekter, anslått til å medføre økt proveny med 280 millioner kroner påløpt. **Satsen i formuesskattens trinn 1 ble økt til 1 prosent.** Dette ble i Prop. 1 LS (2022-2023) anslått å øke provenyet med 1 020 millioner kroner påløpt.

Det var også lettelser i formuesskatten i 2023. **Rabatten for verdsettelse av driftsmidler og tilordnet gjeld ble økt til 30 prosent.** Ifølge tabell 1.1 i [Prop. 1 LS \(2022-2023\)](#) ble denne lettelsen anslått å medføre redusert proveny med 25 millioner kroner påløpt. Det ble også innført **bunnfradrag for dødsbo etter samme regler som for personlige skatteyttere.** Dette ble anslått til å medføre redusert proveny med 15 millioner kroner påløpt, ifølge tabell 1.1 i Prop. 1 LS (2022-2023).

Ifølge tabell 1.1 i Prop. 1 LS (2022-2023) innebar regjeringens forslag til formuesskatteopplegg at provenyet fra formuesskatten ville øke med til sammen 2 435 millioner kroner. Hensyntatt endringene som følge av budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti for 2023, ble da økt proveny fra formuesskatt i 2023 på 3 085⁹ millioner kroner påløpt.

26 Budsjettåret 2024

Regjeringspartiene Arbeiderpartiet og Senterpartiet og opposisjonspartiet Sosialistisk Venstreparti vedtok høsten 2023 skatteopplegget for det påfølgende året, jf. Innst. 3 S (2023-2024) og Innst. 4 L (2023-2024).

Det var i 2024 en lettelse i formuesskatten ved at **kalkulasjonsrenten for næringseiendom ble økt.** Det vises til omtale under avsnitt 4.2 på side 83 til 86 i [Prop. 1 LS \(2023-2024\)](#) for nærmere omtale av denne endringen. Ifølge tabell 1.1 i Prop. 1 LS (2023-2024) ble denne endringen anslått til å medføre redusert proveny med 450 millioner kroner påløpt.

Formuesskatten ble i 2024 skjerpet ved at bunnfradrag mv. ble nominelt videreført fra 2023. Ifølge tabell 1.1 i Prop. 1 LS (2023-2024) ble effekten av dette anslått til å medføre økt proveny med 23 millioner kroner påløpt.

Samlet sett innebar formuesskatteopplegget for 2024 at provenyet fra formuesskatt ble anslått til å bli redusert med 427 millioner kroner påløpt, ifølge tabell 1.1 i Prop. 1 LS (2023-2024).

⁸ 10 millioner kroner.

⁹ 2 435 + 265 + 385 = 3 085.